

end det ligger at ville tilstaa en Medborger, der har været værdig Trængende, igjen at kunne faae en nogenlunde rimelig Afgang til at gjenvinde borgerlige Rettigheder, paa hvilke enhver selvstændig Mand maa sætte Pris.

Hindenburg: Jeg er den ærede sidste Taler Tak skyldig, fordi han har givet mig Anledning til at berigtige en Misforstaaelse. Jeg er i Et og Alt enig med ham, og jeg kan stemme for nærværende Lovforslag, naar det i § 1 ikke kommer til at hedde: „Efter Forløbet af 5 Aar bliver paa derom fremsat Forlangende den modtagne Fattigunderstøttelse at eftergive“, men kun naar der aabnes Kommunalbestyrelsens Afgang til at eftergive Fattigunderstøttelsen, for saa vidt Omstændighederne tale derved. Jeg vedkjender mig fuldstændig den Anskuelse, at lige saa vel som Forbryderen har Krav paa Gvesopreising, ligesaa meget og endnu mere har den Fattige, som har nydt Almisse, Krav derpaa. Det er ogsaa klart, tror jeg, af det, jeg har sagt, at jeg ikke anser nærværende Forslag i sig selv betragtet som indeholdende nogen Fare, men jeg anser det for forværreligt at proklamere som Princip, at Afkæmpelsen af politiske Rettigheder er en Banære, fordi man ikke kan væge sig imod de Konsekvenser, som Opstillingen af en saadan Sætning vil føre til.

Brig: Maaft jeg tager feil i min Opfattelse, men det forekommer mig, at den Indrømmelse, de Herrer ville gjøre i denne Henseende, har Kommunalbestyrelsen allerede Ret til, og der vil altsaa ikke opnaas Noget. Jeg tror, det staaar fast, at enhver Kommunalbestyrelse har Ret til at eftergive Fattigunderstøttelse, naar den finder, at det er stemmende med Forholdet, og vi komme saaledes ikke videre i den Henseende. Jeg kan ikke negte, at jeg har nogen Sympathi med de ærede Medlemmers Forslag, og dette grunder sig netop paa, at det virkelig er meget sjældent, at Folk, der ere komne ind under Fattigvæsenet, igjen have sig ud deraf og blive selvstændige Mænd, som ernære sig selv. Det er desværre et meget almindeligt Faktum, at Folk, der først ere komne ind under Fattigvæsenet, sjældent komme ud deraf. Naar derfor det Tilfælde indtræder, at Folk i et Lidsrum af 5 Aar have viist sig i Stand til at ernære sig selv, forekommer det mig, at der vel kunde være Anledning til, maaft med nogle betryggende Betingelser, der nærmere kunne komme under Overveielse, at eftergive dem den tidligere nydt Understøttelse. Jeg kan ikke negte, at jeg ikke ser nogen Fare i dette Princip, men jeg finder, at man derved viser en vis Umerkendelse imod den moralske Kraft, der ligger hos dem, som have sig ud af en Tilstand, hvoraf det i Almindelighed er vanskeligt at komme ud.

Jørgerslev: Jeg er ganske enig med det ærede Medlem, der nu havde Ordet, i, at den omhandlede Bemyndigelse er tilstede, og jeg tillod mig netop ogsaa at fremdrage, at Tanken ikke var ny, for saa vidt Fattighjælp kan eftergives med fuld Retsvirkning, og i Grundloven er forudsat at kunne eftergives; men det Nye, jeg mener, hvorom der kunde være Tale, er, at det ved en Lovbestemmelse blev sagt, at Spørgsmaalet derom i visse bestemte Tilfælde skal kunne komme under Overveielse. Nu sker det mere tilfældig og er mindre bekendt, at en saadan Afgang er tilstede; men saa snart man giver en Bestemmelse, hvorved man siger, at Sagen efter et vist Lidsrum paa Forlangende skal eller kan bringes under Overveielse, tror jeg, man har naaet et saadant praktisk Punkt, at jeg har kunnet støtte Lovforslagets Rante med den Modifikation, jeg tillod mig at antyde. Den synes jo ogsaa at finde Tilslutning hos det ærede Medlem, der behandlede Materien under en strengere Form.

Octavius Hansen: Jeg kunde i og for sig maaft ogsaa være med til at fastslaa en Bestemmelse om, at en Person, der ikke har nydt Fattigunderstøttelse i de sidste 5 Aar, under visse Betingelser maaft kunne fritages for Følgerne af, at han har nydt en saadan Understøttelse; men særligt har jeg imod det foreliggende Lovforslag, at det, saaledes som det foreligger, forekommer mig at være et Forsøg paa at omgaa Grundlovens Bestemmelse om Betingelsen for Valgret. Jeg tror, at de ærede Forslagsstillere ville indrømme mig, at det, de hovedsagelig ønske opnaaet ved dette Lovforslag, er, at Valgretsbetingelsen efter Grundloven derved kan blive forandret, og det hovedsagelige Formaal med dette Lovforslag er altsaa at gjøre en Forandring i Grundlovens Valgretsbetingelse. Jeg kan meget vel indrømme, at Forudsætningen for, at en nydt Fattigunderstøttelse skal faae Betydning for Valgretten, kan blive forandret ved en Lov, som ikke direkte i Formen er en Grundlovsforandring; jeg kan meget vel erkende, at man, naar man tager Fattigløvgivningen for i dens Helhed, saaledes som den høitærede Indenrigsminister har gjort i det Lovforslag, der var til Forhandling her forleden Dag, deri kan indfætte Bestemmelser, hvorved tillige de paagjældende Personers politiske Rettigheder berøres; men naar man saaledes piller et enkelt Spørgsmaal ud og i et Lovforslag, der kun bestaar af to Paragrafer, udelukkende offerer den anden Paragraf til Behandlingen af politiske Rettigheder, synes det mig, at det i Formen en hel Del nærmere sig til at være en Bestemmelse, der kun er giden for at komme udenfor den grundlovsfæssige Betingelse for Valgretten. Der er navnlig en Omstændighed ved § 1, som gjør, at jeg har Grund til at nære denne Mis-